

vak, studenten waren nog maar in opleiding. Dat vond algemene instemming, behalve bij de Bulet.

Veel had van Dam dus niet bereikt en dat feit had toch wel indruk op hem gemaakt. Hij beloofde dat hij Seyss-Inquart zou trachten over te halen, van het gehele plan af te zien; zou dat niet gelukken, dan zou hij trachten voor de uit te zenden studenten een zo goed mogelijke positie te verwerven. Hij onderstreepte dat de besprekingen strikt geheim geweest waren; juist omdat niet vaststond dat de Duitsers zouden doorzetten, wenste hij dat de *rectores magnifici* hoogstens hun assessoren zouden inlichten.

Om kwart voor vijf ging men uiteen.

De meesten die aan de bespreking deelgenomen hadden, waren geen moment van plan, de hun opgelegde geheimhouding te respecteren. Vooral Nauta (Vrije Universiteit) was diep verontrust: wanneer de Duitsers via van Dam meedeelden dat zij duizenden studenten naar Duitsland wilden zenden, dan konden zij ook van de ene dag op de andere tot grote *razzia's* op de studenten overgaan – was het dan niet beter, onmiddellijk te verhoeden dat studenten nog ergens in groten getale bijeenkwamen? Het bestuur van de Vrije Universiteit zag de zaak als Nauta en maakte op donderdag 10 december bekend dat de Kerstvakantie terstond inging. Die avond werd de sociëteit van het Studentencorps van de VU gesloten met een toespraak door het erelid prof. dr. J. Waterink. 'Geeft nooit', zei deze,

'ook maar een vingerbreed toe aan de vijand. Weet dat adeldom verplicht en draagt hoog de adeldom van uw Nederlandschap en van uw Calvinist-zijn. Wat ook de vijand vraagt, hoe hij vleit, hoe hij zijn eigen doen bagatelliseert, hoe misschien secretarissen-generaal, professoren van onderscheiden universiteiten, mannen van invloed ook confereren of intrigeren, wij kennen maar één antwoord: dat antwoord is: 'Nooit!''¹

*

Met de departementsambtenaar die de notulen gemaakt had van de besprekingen van woensdagmiddag 9 december, stond het Amsterdamse lid van de Raad van Negen, mr. A. Meerwaldt, in contact. Woensdagavond werd Meerwaldt gewaarschuwd, donderdagochtend bezat hij een kort verslag van het besprokene en nog diezelfde dag kwam de Raad van Negen bijeen.

¹ *De Vrije Universiteit in oorlogstijd* (z.j.), p. 33.